

Posudek oponenta diplomové práce Tamary Novákové: Místo krávy psací stroj. Proměna kulturní krajiny a obyvatelstva v krkonošských obcích Horní Albeřice, Dolní Albeřice a Dolní Lysečiny před rokem 1945 a po něm

(katedra dějin a didaktiky dějepisu, pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2009)

324 str. + 7 mapových příloh, fotografie a mapky v textu

Diplomová práce Tamary Novákové je výjimečná nejen svým rozsahem, ale i úrovní zpracování a systematickostí. Těžiště svých dějin mikroregionu diplomantka klade do 30. a 40. let 20. století, kdy toto "poslední údolí" prodělalo závratné změny. Z celé práce je patrné zaujetí autorky tématem a její osobní vztah ke zkoumanému mikroregionu a lidem, kteří v něm žili či dosud žijí. Ani zdaleka však diplomovou práci nepsala autorka jen "srdcem", ale odvedla obdivuhodné kvantum práce s archivními prameny, odbornou literaturou i s pamětníky.

Není obvyklé, aby diplomantka bádała hned v 5 archivech, prošla množstvím tištěných pramenů, regionální tisk i internetové tzv. heimatstránky" odsunutých obyvatel mikroregionu. Velmi dovedně zachází Tamara Nováková nejen se statistickými a mapovými inventáři, ale také s písemnými i ústními výpověďmi pamětníků. V této souvislosti si neodpustím drobnou připomínku: cenné výpovědi pamětníků se v textu místy opakují, navíc je najdeme i v 48istránkové textové příloze. Vzhledem k rozsahu práce je to celkem pochopitelné, ale právě tyto pasáže by se daly krátit. Jsou totiž v nechtěném kontrastu s někdy až "telegrafickými" informacemi z "předhistorie" mikroregionu (viz např. o válce 1866 na str. 45 nebo o roce 1918 na str. 47). Pravopisných prohřešků a překlepů je vzhledem k rozsahu diplomové práce relativně velmi málo (např. str. 109, 120 ad.). Nestandardní je užívání termínu "odsun/vyhnání" s lomítkem, vždyť smíšená československo-německá komise historiků došla k závěru, že termín vyhnání je oprávněné používat pouze pro tzv. divoký odsun a ne pro odsun organizovaný v l. 1946-1947. V seznamu odborné literatury postrádám sborník studií německých historiků, vydaný v roce 2008 Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR pod názvem Sudetští Němci proti Hitlerovi. Zřejmě na vrub spěchu ve finální fázi lze přičíst zmatky v paginaci - tak např. za str. 238 následuje znovu str. 236-238, za stranami 280 a 281 jsou dva nestránkované dotazníky. V druhém exempláři práce jsou chybně číslovány strany kolem str. 200.

Uvedené i zde neuvedené drobné připomínky nemohou ovlivnit výborné hodnocení předložené diplomové práce, kterou rád navrhuji jako oponent k obhajobě. Po odstranění nepodstatných nedostatků a případném krácení doporučuji jako práci rigorózní.

V Praze 10.9.2009